

TÜRKONFED YÖNETİM KURULU BAŞKANI
ORHAN TURAN
23. GİRİŞİM VE İŞ DÜNYASI ZİRVESİ
DÖNÜŞÜM ZAMANI
KONUSMA METNİ

27 NİSAN 2021-ÇEVİRİM İÇİ

TÜSİAD ve Avrupa KOBİ Birliği-SMEUnited'ın Değerli Başkanları, Değerli Katılımcılar ve Değerli Dostlarımız;

TÜRKONFED Yönetim Kurulu adına, hepinizi sağlık ve sevgiyle selamlıyorum. Dönüşüm Zamanı ana temasıyla, çevrim içi olarak gerçekleştirdiğimiz TÜRKONFED 23. Girişim ve İş Dünyası Zirvesi'ne hoş geldiniz diyorum.

İçinden geçtiğimiz zor dönemde, ekonomik olarak kalkınmada yeni bir kaldıraç arayışı yaşanıyor. Hammaddeden iş süreçlerine, üretimden nihayi tüketiciye uzanan, "insan-çevre" odaklı "yeşil ve dijital" bir eko-sistemin kuralları yazılıyor. Teknolojinin daha insan odaklı, daha çevre odaklı, daha sürdürülebilir ve verimlilik artışı yarattığı yeni bir refah toplumu yolculuğu planlanıyor.

Zirvemiz işte bu refah toplumunun önemli aşamalarını; yeni nesil üretim, yeşil ve dijital dönüşüm ekseninde ele alıyor. Ulusal ve uluslararası alanda özel sektör-kamu-iş dünyası ve sivil toplum kuruluşlarının önde gelen isimlerini ağırladığımız zirvemizin ülkemizin dönüşüm yolculuğuna değer yaratması en önemli temennimiz.

Değerli Dostlar;

Bugün 26 bölgesel - 4 sektörel olmak üzere 30 federasyon ve 274 dernek üzerinden 40 bini aşkın şirketi temsil eden TÜRKONFED, ülkemizin en büyük sanayi kuruluşları ile KOBİ'lerimizi bir çatı altında buluşturuyor.

Anadolu ile ülke ekonomimizin kalbinin attığı İstanbul arasında önemli bir etkileşim oluşturan TÜRKONFED olarak, kurulduğumuz günden bugüne geçen 16 yılda, "yerel kalkınmadan demokrasiye", "eğitimden toplumsal cinsiyet eşitliğine", kadın ve gençlikten girişimciliğe", "dijitalleşmeden yeşil dönüşüme", 50'yi aşkın yakın saha araştırması gerçekleştirdik.

Çözüm odaklı politika önerilerimizi her platformda aktardık. 16 ülkede örgütlü olduğumuz TÜRKONFED International ve Brüksel temsilciliğimiz ile üyesi olduğumuz Avrupa KOBİ Birliği-SMEUnited aracılığıyla ülkemiz ve dünya arasında bir köprü görevi de üstleniyoruz.

Dünyayı ve ülkemizi, hazırlıksız yakalayan Kovid 19 pandemisinde bir yıl geride kalırken, henüz sıkıntılarımız bitmiş değil. Aşırı çok önemli bir umut olarak hayatımıza girdi ancak dünya genelinde aşılama hızı, pandeminin bir müddet daha hayatımızda kalacağına işaret ediyor. Dünyanın da sınıfta kaldığı aşılama sürecine rağmen umudumuzu kaybetme lüksümüz yok.

Değerli Katılımcılar;

Rezervlerdeki düşüş, negatif reel faiz ve kurda yaşadığımız dalgalanmalar, ekonomi üzerindeki kırılma noktaları artırdı. Son 20 ayda 4 Merkez Bankası Başkanı ve 3 TÜİK Başkanı değişikliği, ekonomik kurumlarımızın şeffaflık, liyakat ve bağımsızlık noktasında sorgulanmasını artırırken, oluşan güvensizlik ülke risk primimizi yükseltti.

Ekonomiler güven ve istikrar üstüne inşa edilirken, kalkınma için tek başına ekonomik faaliyetler yeterli görünmüyor. Yatırımcılar güven duydukları ülkelere doğru sermaye akışını sağlıyor. Güven duygusunun temel harcını ise demokrasi standartları belirliyor.

Yüksek demokrasi standardı, hukukun üstünlüğü, yargı bağımsızlığı ile fikir ve ifade özgürlüğü gibi evrensel değerler, ekonomide güven ve istikrarın anahtarı olarak kabul ediliyor. Demokrasinin kurumsal ve zihniyet olarak güçlenmesi aynı zamanda yatırım, üretim, istihdam, ihracat, doğrudan yabancı sermaye ile toplumsal refah artışı anlamına da geliyor.

Büyüme yerine kalkınmayı odağına alan ekonomi politikaları ile yatırım ortamını iyileştirmek ve güven iklimini yaratmak zorundayız. Bunun için güven veren bir para ve maliye politikasına, ekonominin yapısal dönüşümüne, demokratik reformlar ile hızlı aksiyonlara yani söylemden-eyleme geçmeye ihtiyacımız var.

Son 300 yıldır dünya ekonomisinden aldığımız yüzde (0,7-1,03) payı artırmak, toplam faktör verimliliğine odaklanmak, katma değeri yüksek bir ekonomiye geçmek için 3 önemli tuzaktan, yani "Orta Gelir, Orta Demokrasi ve Orta Eğitim" tuzaklarından kurtulmalıyız.

Düşük gelir grubundan orta gelir grubuna çıkan çok sayıda ülke görmek mümkün ancak son 50 yılda orta gelir tuzağından, gerçekleştirdiği dönüşüm hamleleri ile Güney Kore ve Tayvan'ın kurtulduğunu görüyoruz.

Güney Kore ile 80'li yıllarda, yarışa aynı kulvardan başladığımız düşünülürse, ülke olarak topyekun bir atılım yapmaktan başka çözüm yolu görünmüyor.

Değerli Dostlar;

Tüm bu yaşananlar, sorunu nasıl tanımladığınız ile doğrudan ilişkili. Yanlış tanımladığımız sürece çözüme ulaşmamız zor görünüyor. Riskleri düşürmek istiyorsak, hatalardan önemli dersler çıkartmakla işe başlamakta fayda görünüyor.

Ülkemiz son 40 yılda risklerini düşürmeye değil faizi düşürmeye odaklandığı için enflasyon dahil pek çok kronik sorununu çözemedi. Şimdi bu dönüşüm dünyasında, "geçici çözümler değil kalıcı reformların zamanıdır" diye düşünüyoruz.

En önemli sermayemiz olan gençlerimizi, tersine beyin göçüne ikna edeceğimiz bir ortamı sadece ekonomik değil aynı zamanda demokratik standartlar ile kurabiliriz. Yaratıcı fikirler, girişimci ruh ve inovasyon ancak eleştirel düşüncenin hayata geçtiği toplumlarda ortaya çıkıyor.

Ve elbette kadın ve gençlik gücü ile üretim ekonomisi elimizdeki en kuvvetli aşı. Toplumsal cinsiyet eşitliği temelinde zihinsel ve kültürel değişimi, eğitim başta olmak üzere sistemsel bir dönüşümle sağlamak mümkün olacaktır.

Değerli Dostlar;

2020 yılında kredi maliyetlerinin düşüklüğü ve bolluğu ile bir genişleme yaşandı. Bu yıl ise kredi maliyetlerindeki artış ve finansmana ulaşımında KOBİ'lerin bu kanalı da kapandı. Ülkemiz ekonomisinin stratejik sektörleri ile KOBİ'lerinin, finansmana erişim kanallarının açık tutulması kadar desteklerin etkin bir şekilde sahaya yansımaları da önem kazanıyor. KGF'nin yatırım ve ihracat odaklı sektörlerimize yönelik acil olarak yeniden devreye girmesi, 3 ay uzatılan Kısa Çalışma Ödeneği'nin yıl sonuna kadar genişletilmesi, reel sektörün yani sahanın beklentileri arasında yer alıyor.

Pandemiden en çok etkilenen turizm ve hizmet başta olmak üzere küçük işletmelerimizin karşılıksız hibe desteğinden daha fazla faydalanması, ekonomimizin bağımsızlık sistemini güçlendirecek adımlar olacaktır. Toplum olarak Sosyal Devlet'e böyle dönemlerde daha fazla ihtiyacımız var.

KOBİ'lerin nakit akışı ve finansmana erişim sorunlarına yönelik 2011 yılından bugüne "Önce Küçüğü Düşün" diyoruz; çünkü KOBİ'ler, ekonominin en kırılgan yapı taşı. Her türlü belirsizlik, ekonomik kriz, afet

ve Kovid 19 gibi salgınlar, buldukları sektöre göre farklı düzeyde olmakla birlikte büyük ölçüde KOBİ'leri etkiliyor.

Ülkemizde 7 bin büyük şirkete karşılık 3.2 milyon KOBİ bulunuyor, ve yüzde 92'sini küçük ölçekli işletmeler oluşturuyor. Büyük şirketlerin tedarik zincirinin önemli bir halkası olan KOBİ'ler, ihracatın da yüzde 40'ını karşılıyor.

Küresel tedarik zincirinde son 3-4 aydır özellikle hammadde temininde ciddi aksamalar yaşanıyor. Girdi fiyatları ve navlun maliyetleri artarken, küresel düzeyde yaşanan konteyner sıkıntısı da haliyle ihracatçı firmalarımızı ve KOBİ'leri olumsuz etkiliyor.

Lojistikte kaybedilen her saniye ihracatçımızın ve ekonomimizin pazar kaybetmesi anlamına geliyor. İhracatçı firmalarımıza kısa vadede navlun desteğinin yanı sıra orta vadede ülkemizin lojistikte entegre bir stratejik planlamaya ihtiyacı olduğu görülüyor.

Pandemi süreci hammadde ve tedarik zincirinde, bugüne kadar alışık olmadığımız riskler yaratırken, hızlı aksiyon alan ülkeler açısından da önemli fırsatlar da barındırıyor. Her zaman söylediğimi tekrarlamak isterim. "Almanya'nın doğusu ile Çin'in batısı arasında kalan bölgede Türkiye ile üretim ve tedarikte rekabet edecek bir ülke yok."

AB ve Orta Doğu pazarına yakınlığımızı avantaja dönüştürmek istiyorsak; işletmelerimizin tedarikleri karşılayacak ölçeklere ulaşmasını sağlayıp, lojistik altyapı dahil hızlı ve etkin operasyonları hayata geçirecek kapasitelere ulaşmak önceliğimiz olmalı...

Değerli Dostlar;

Sınırsız kaynaklara sahip olmayan mavi gezegenimiz, bugün sadece ekonomik dönüşümü değil aynı zamanda küresel ısınma ve iklim değişikliği kaynaklı ciddi krizler yaşıyor. Kaynak kıtlığı riskinde ciddi artış yaratan ve tehdidi artıran doğrusal ekonomik sistemin sürdürülmesi pek mümkün görünmüyor.

Gelecek neslin ihtiyaçlarının gözetildiği, bugünün ihtiyaçlarının dengeli şekilde karşılandığı, sürdürülebilir kalkınma ve toplumsal refah odaklı yeni bir vizyonun hayata geçmesi gerekiyor. Bu noktada AB'nin "Yeşil Mutabakat" ya da "Yeşil Dönüşüm", ABD'nin de "Yeşil Düzen" adını verdiği küresel ekonomik sistemde oyunun kurallarını değil oyunun kendisini değiştiren yeni yaklaşımlar öne çıkıyor. Yeni dönemde kurulacak ekonomik ilişkilerde ihracat başta olmak üzere "Yeşil Mutabakat" kapsamında oluşacak kural ve uygulamaların devreye alınacağı yeni bir dönem başlıyor.

Türkiye olarak ekonomimizin ve KOBİ'lerimizin rekabetçiliğinde kaldıraç etkisi yaratacak Dijital Dönüşüm gibi "Yeşil Mutabakat" sürecinde; döngüsel ekonomi, sınırda karbon düzenlemesi, Paris İklim Anlaşması kapsamında yeni ve yaratıcı çözümler için ortak geleceğimiz adına bir an önce harekete geçmemiz önem kazanıyor.

Avrupa Yeşil Mutabakat'ının bir büyüme stratejisi olarak kurgulanıp, KOBİ'lerin mevcut kırılganlıkları düşünülerek gerekli politikaların yüksek teknoloji, yüksek verimlilik ve yüksek katma değeri hedefleyen bir amaç doğrultusunda oluşturulması önem taşıyor.

Ülke olarak imzaladığımız anlaşmanın uygulamaya geçmesi ile özellikle AB'nin dijital ve yeşil dönüşüm fonlarından ekonomimiz adına yararlanma fırsatı da doğacaktır. KOBİ'lerin yeşil dönüşüm yolculuğuna rehberlik edecek politikalar, süreci hızlandıracak destek ve teşvikler ile birlikte ele alınmayı gerekli kılıyor.

Yeşil Mutabakat'ın AB-Türkiye arasındaki Gümrük Birliği'nin güncellenmesi sürecinde, KOBİ'ler perspektifi ile ele alınması da doğru ve kapsamlı çözüm alanı gibi görünüyor. Türkiye'nin oyunun dışında kalmaması için iş dünyasının yaratacağı farkındalık ve liderlik büyük önem taşıyor. Geçtiğimiz hafta Avrupa İklim Yasası üzerinde siyasi uzlaşının sağlandığının açıklanması, 2050'ye kadar iklim nötr AB hedefinin, AB ve üye ülkeler için yasal bağlayıcılığını ortaya koyuyor.

Son 4 yıldır TÜRKONFED olarak, dijitalleşme projelerimiz ile işletmelerimizin dönüşüm yolculuklarına rehberlik ettiğimiz gibi önümüzdeki süreçte de Yeşil Mutabakat'a hazırlıklı olmak ve aksiyon almak için farkındalık yaratacağız. Avrupa Yeşil Mutabakatı ve KOBİ'ler raporumuzun tanıtımını, zirve kapsamında düzenlediğimiz Yeşil Dönüşüm Paneli'nde detayları ile ele alacağız. Özellikle takip etmenizi tavsiye ediyorum.

Değerli dostlar;

Üyelerine, paydaşlarına ve ülkesine değer yaratan kurumların sürdürülebilir olacağına inanıyorum. Zor dönemlerden geçerken, iş dünyası olarak, yüksek empati ve dönüşümü yönetebilme becerisine sahip yeni bir liderlik anlayışının da her alanda "yeşillenmekte" olduğunu görüyorum.

TÜRKONFED olarak üyelerimizle birlikte, yüksek bir motivasyon ve ilk günkü kararlılıkla "Güçlü Kadın, Güçlü Toplum, Güçlü Ekonomi, Güçlü Demokrasi ve Güçlü Türkiye" için çalışmaya- üretmeye devam edeceğiz.

Bu vesile ile TÜRKONFED'in "dijitalleşme" ile birlikte "yeşil dönüşüm" odağında, önemli bir rehber olacak raporumuzun yazarı, TÜRKONFED Ekonomi Danışmanı Doç. Dr. Nazlı Karamollaoğlu ile rapor hakemlerimiz Prof. Dr. Erinç Yeldan ve Doç. Dr. Ahmet Atıl Aşıcı'ya teşekkür ediyorum.

Yine zirvemize değerli görüşleriyle zenginlik katacak olan üyesi de olduğumuz Avrupa Kobi Birliği-SMEunited Yönetim Kurulu Başkanı Alban Maggiar ile AB-Türkiye Delagasyon Başkanı Büyükelçi Nikolaus Meyer-Landrut'a; iş dünyası, sivil toplum örgütleri, akademi, finans ve girişimcilik ekosisteminin önemli isimlerine şükranlarımı sunuyorum.

Zirvemizin ana destekçisi İstanbul Portföy ile paydaşlarımız CIPE, KAS ve İşimi Yönetebiliyorum'a; destekçilerimiz İzocam, DFDS ve Arzum Okka ile Dünya Gazetesi'ne teşekkür ediyorum.

Panel moderatörleri değerli dostlarımız Hakan Güldağ, Vahap Munyar ve Ali Çağatay'a da katkılarından dolayı teşekkürlerimi sunuyorum.

Sağlık ve sevgiyle kalın...